

LIBRIS

We know
books

RUSSELL BRAND

MENTORI

CUM SĂ AJUȚI
ȘI SĂ TE LAȘI AJUTAT

Traducere din engleză de
IOANA MANOLACHE

CURTEA VECHЕ

CUPRINS

Introducere 9

1. Printre pierde-vară: Vremea dinaintea mentorilor 17
2. Primul mentor: Inițierea cu un ateu credincios 25
3. Al doilea mentor: Hrană zen de la femeia înțeleaptă 35
  4. Al treilea mentor: Guru din Goodison 43
  5. Al patrulea mentor: Războinicul de pe saltea 61
  6. Al cincilea mentor: Merlin de pe banca din parc 79
  7. Al șaselea mentor: Afrodita damnaților 91
  8. Al șaptelea mentor: Mama divină 101
9. Șanse ratate: Înainte ca ucenicul să fie pregătit 115
  10. Al optulea mentor: Fratele Swami 125
  11. Cum să fii tată 141
  12. Cum devii mentor 153
  13. Cum răspunzi chemării 163
- Concluzii 175
- Cei 12 pași 184
- Mulțumiri 189

CAPITOLUL 1

Printre pierde-vară: Vremea dinaintea mentorilor

Nimeni nu iese din copilărie fără cicatrici. Animalitatea crudă este incrustată brutal în fiecare, prin evenimente și prin intenții dintre cele mai bune. Căi trasate spre a asigura supraviețuirea și dezvoltarea într-o lume clădită din mizerii difuzate pe ecrane și doze de șoc cu zahăr. Iar acum, ca tată, în practică, sentimentalismul meu tandru este pus la grea încercare de voința de fier a unui copil mic – „O să cultiv spiritul acesta sălbatic și perfect“ se transformă, la 3:00 dimineața în: „Of, Doamne. Doamne, fă-l pe copilul ăsta să adoarmă naibii odată.“ Străbate oare cineva un teren mai vast decât un idealist de factură rousseauistă devenit părinte? Dacă un conservator este un liberal tâlhărit, atunci un tată este un Iisus extenuat.

Niciun copil nu este îndeajuns de conștient cât să își aleagă un mentor. Primim totul așa cum ni se dă; abia în adolescență începem să bătăm dincolo de limitele trasate de mama și tata sau de oricine s-a ocupat de trasarea limitelor. Unii băieți le dau rolul acesta tovarășilor din găști, unele fete îl dau poneilor, dar pentru fiecare dintre noi, dincolo de aceste roluri mărunte, se găsesc vreun Ben Kenobi și vreo Maya Angelou care așteaptă cu înfrigurare să transmită mai departe un model de viață plin de înțelepciune. Merită remarcat faptul că, dacă un adolescent care tânjește după un idol este acaparat de un consumerism anost, toată acea energie hormonală bine

intenționată ajunge să se risipească pe vreo Kardashian digitală ori să se sleiască fără niciun rost. Da, da, adolescentul vrea sex, dar voința ce vrea?

Epoca noastră de perenialism digital ne așază într-un „acum“ continuu, fără ca noi să fim vreodată cu adevărat prezenți, iar reperatele sunt distruse. Nici nu apucă să apară vreo figură eroică, și îndată este dată-n vileag ca fiind ipocrită. Malcolm X* a fost promiscuu, Gandhi avea niște obiceiuri nocturne curioase, până și Che**, borna obligatorie a oricărui adolescent spre rebeliune, a fost un criminal homofob. Prea Multă Informație; iconoclasmul epocii noastre atotștiutoare, dar și atotprostitoare, destramă cărările pe care am fi putut să mergem și ne lasă în pustia numită „doar om“.

Înainte să ajung la mentoratul conștient, îi adoram pe verișorii mei mai mari, iar ei mi l-au dezvăluit pe

---

* Malcolm Little (1925–1965), activist afro-american pentru drepturile civile ale persoanelor de culoare și fondator al organizației Afro-American Unity. (*N. trad.*)

** Ernesto „Che“ Guevara (1928–1967), revoluționar marxist de origine argentiniană, medic, scriitor și diplomat, a avut un rol esențial în schimbarea de regim din Cuba, eveniment în urma căruia a primit cetățenia cubaneză, precum și gradul de comandant al trupelor de gherilă. (*N. trad.*)

Morrissey*, care a aprins flacăra adulării pentru Jimmy Dean** și Oscar Wilde. Fiecare dintre ei deține un loc în „constelația sinelui“ acum, când îmi străbat cu aplomb vârsta mijlocie. Verișorii mei, cu nonșalanța lor de Essex, suferința înălțătoare a lui Moz, degradarea sexy a lui Dean și Wilde, care este un pic prea complex ca să poată fi expedit prin câteva adjective bine plasate, dar, Doamne, tragedia, spiritul, ambiguitatea, conștiința socială și contradicția.

Noi ne clădim, conștient sau inconștient, ne formăm tipare în infinit, ne agățăm de sfori prin orizonturi nemărginite, uneori apucându-le plini de frică, alteori strângându-le aprinși de dorință. Printr-un mentorat adecvat se pot transfera aptitudini, se poate cultiva energia care scoate un adult din naufragiul splendid al copilăriei, un abstinent dintr-un bețiv, un maestru dintr-un învățăcel, o mamă dintr-o fată.

La 16 ani am plecat de acasă în căutarea neșansei și nu mi-a luat mult să o găesc. S-a întâmplat în Bermondsey. În sudul Londrei e îndeajuns de multă suferință pentru

---

* Steven Patrick Morrissey (1959), cântăreț și compozitor de origine britanică, membru în trupa rock The Smiths, în prezent cântăreț solo. (N. trad.)

** Jimmy Ray Dean (1928–2010) cântăreț american de muzică country, actor și vedetă de televiziune. (N. trad.)

toată lumea – pe vremea aia nu era la fel de grozav cum se presupune că e acum. Acolo m-am înhăitat cu niște pierde-vară, cu vreo doi ani mai mari decât mine și mult mai deștepți, iar mintea mea i-a transformat imediat în legende. Acum, când mă uit în urmă la băieții aceia de 18 ani, îmi dau seama că erau niște mediocri, dar eu aveam nevoie ca ei să fie grozavi, așa că grozavi îi vedeam. Întrebare: Există o „realitate“ obiectivă sau o gamă de proiecții mintale interdependente? Altfel spus, a fost Hitler un soi de totem invocat ca să revigoreze o Germanie castrată și furioasă? Au fost The Beatles un cvartet de șamani deschizător de drumuri care a purtat o generație întreagă de la rockul agresiv prin sexy-pop la muzică psihedelică și, în cele din urmă, la consumerism? Evenimentele lumii exterioare sunt guvernate de energii subtile, iar multe dintre acestea trec prin psihicul nostru colectiv. Nu încapе îndoială că meteoriții și uraganele modelează mediul înconjurător, dar cultura, prin însăși definiția ei, este manifestarea impulsurilor omenеști. Sunt tipare, forme și arhetipuri care se reiau.

La 19 ani, când l-am văzut pentru prima oară pe Bill Hicks, deja mort la vremea aceea, am trăit o senzație corporală de transfer. Nu pretind că sunt un urmaș al marelui actor de stand-up comedy american, sunt des-tui care fac asta, dar m-am simțit inspirat de el, mi-a dat forță. Inspirat – mi-a dat suflu. Iar suflul este viață.

E straniu că mentorii mei din adolescență erau undeva departe. Faimoși sau morți sau ambele. Abia odată cu Chip Somers am ales să imit un alt bărbat, ca să trec de la o stare la alta.

CAPITOLUL 2

**Primul mentor: Inițierea
cu un ateu evlavios**

Un dependent de droguri recuperat este o contradicție în termeni, iar Chip este cel mai bun exemplu. Un toci-lar spărgător de bănci. O scursură a clasei mijlocii. Ateu evlavios. Nu mi l-am ales ca mentor când mi-a diagnosticat dependența, la vremea aia, pentru mine era doar individul care conducea centrul de tratament la care fusem expedit fără voia mea, un ins pe care trebuia să-l vrăjesc ca să mă lase într-un final să ies. Fiindcă tot ce știam era că va trebui să dau un test și să iau un certificat. De fapt, era cam așa: teste antidrog și un certificat de genul: „Bună treabă, băiete“ – un soi de „Medalii de Ziua Sportului pentru Toată Lumea“ la o școală progresistă.

Când l-am cunoscut, Chip se lăsase de droguri de un pic mai mult timp decât am eu acum la activ, 16 ani. Își aruncase năvodul prin Londra cu mult zel de a face bine, se amestecase în viața Davinei McCall și era prieten cu Eric Clapton, deci avea recomandări bune. Firește, la vremea aia nu eram cunoscut, dar dacă mă tăiai, vedeai că-mi curge ambiție pură prin vene. Mă rog, nu chiar pură, eram deja destul de intoxicat de cocaină și heroină – asta era problema.

Dependența de droguri a lui Chip fusese cu mult mai gravă decât a mea. Pe de-o parte pentru că lua intravenos, pe de alta pentru că fusese și închis pe bune pentru infracțiuni adevărate; în percepția distorsionată a drogan-giilor și a celor din lumea interlopă asta înseamnă să ai

prestanță. Mai pe scurt, asta însemna că pot avea încredere în el pe tema dependenței și a renunțării la droguri.

În cazul de față mai aveam și avantajul suplimentar că fusesem internat și că aveam în minte un scop – abținerea – și o metodă prin care să ajung la el – recuperarea în 12 pași. Probabil că acestea sunt condițiile optime ale mentoratului: un mentor, un ucenic, o metodă și un institut. Relația hindusă dintre guru și discipol funcționează de obicei pe aceste coordonate, la fel ca artele marțiale. Interesant este faptul că niciuna dintre aceste căi nu are un corespondent exact în lumea occidentală; cea mai vizibilă comparație – ucenicia în meserie – se petrece în contextul comerțului și al necesității profesionale. Din experiență pot spune că mentoratul are mai mult succes atunci când nu există nicio miză financiară.

Primul și cel mai vizibil lucru pe care l-am învățat de la Chip a fost că este în regulă să vorbesc despre ceea ce simt, și nu doar în regulă, ci de-a dreptul necesar. De fapt, exact asta am și făcut, am vorbit despre sentimentele de vulnerabilitate, de inadecvare, de frică și de furie. Sinceritatea este nenegociabilă într-o relație de acest tip, pentru că trebuie să ai încredere în ceilalți dacă vrei să îi lași să te ajute, iar ei trebuie să aibă de-a face, desigur, cu imaginea ta reală, nu cu versiunea ta de pe Facebook sau cu cele cosmetizate din presă, cu care i-ai îmbrobodit pe alții până acum. Prin sinceritatea lui,

Chip mi-a dovedit că este în regulă să fiu vulnerabil; prin abținerea și prin schimbarea lui, mi-a arătat că lucrul la care mă înhămam – să renunț la droguri și la alcool – este posibil și mi-a spus ce am de făcut în acest sens. Ceea ce am adus eu în relația noastră a fost: Sinceritate, Receptivitate și Bunăvoință – trio cunoscut și sub denumirea de HOW* în jargonul programului celor 12 pași. Aceasta este atitudinea pe care o am în continuare în orice relație în care sunt ucenic. Fie că vorbim despre meditație, jiu jitsu sau afaceri, mă apropiez de profesori, de „mentorii“ mei, de bunăvoie, într-o manieră onestă și deschisă. Recunosc că ei dețin ceva ce îmi doresc, că au obținut ceva ce eu nu am obținut, că starea în care mă prezint în fața lor este de insuficiență și că, pentru ca transferul de energie din actul pedagogic să aibă loc, trebuie să fiu pregătit mental și spiritual. Iar lucrul acesta este valabil pentru un curs de yoga în aceeași măsură în care este valabil pentru o lecție de limba spaniolă sau pentru terapie.

Nici nu-i de mirare că educația mea din liceu a fost un eșec total. În zilele în care dădeam pe la școală eram distant, mohorât, furios și rigid. Nu voiam să primesc ce aveau profesorii de oferit, voiam să mă duc acasă.

---

* Acronimul celor trei termeni din limba engleză: Honesty, Open-mindedness, Willingness. (*N. trad.*)